

TORONTÁL

ELŐFIZETÉSI ÁRAK:

Egész évre	48 K
Félévre	24 K
Negyedévre	12 K
Egy hóra	4 K
Egyes szám ára 16 Allér.	

POLITIKAI ÉS TÁRSADALMI NAPILAP

Felcélós szerkesztő: Dr. MAYER JENŐ.

SZERKESZTŐSÉG ÉS KIADÓHIVATAL

Lépcső-tér 1. sz. Telefonosám: 2

MEGJELENIK MINDENNAF, VASÁR ÉS ÜNNEPNAPOK KIVÉTELEVEL.

Nagybecskerek, 1918.

XLVII. évfolyam, 149. szám.

Szerda, július 3.

Vezérkarunk mai jelentése.

Budapest, jul. 3. A Piave arcvonalon az olaszok élénk ágyutüzélést kezdtek, amely a Saint-Donától délre pergőtűzzé fokozódott.

Egy óra múlva a Piave torkolatánál levő területen az ellenséges gyalogság támadást indított. Egész napon át tartó elkeseredett harcokban a Chiesa Nuovánál levő kis területnyerés kivételével s hol sem tudott sikert kiküzdeni.

A Plenzánál az olaszok átkelési kísérletét megghusítottuk.

A vezérkar főnöke.

Tengeri ütközet az Adrián.

Budapest, július 3. Hivatalosan jelentik: Torpedó egységeink egy kis osztagával július másodikán a reggeli órákban az északi Adrián élénk tüzeharc fejlődött ki, amely alkalommal sikerült egységeinknek egy nagy ellenséges torpedóuzót tüzeléssel felgyújtani, egy másikat pedig súlyosan megromláni. Az ellenség az ütközetet erre félbeszakította és nagy gyorsasággal visszavonult állomáshelyére. Egységeink egészen jelentéktelen károkat szenvedtek és néhány könnyű sérüléssel kivül nem volt veszteségünk.

Hajóhadparancsnokság.

Hogyan szöktették meg Mihály nagyherceget?

Bécs, jul. 3. A Szibériában cárrá kikiáltott Alexandrovics Mihály nagyherceg szökéséről jelentik: A nagyherceget a palotában őrizték. Június 15-én éjjel a vörösgárda gyalogos és lovas-osztaga érkezett a palota elé. A parancsnok átadta a szovjet kormány felhatalmazó levelét, miszerint a nagyherceget fenyegető merénylet miatt elviszik Permbe. A nagyherceget erre kiadták, mire autón elvitték. Másnap kitudt, hogy a levél hamisítvány volt. A nyomban elrendelt nyomozás eredménytelen maradt.

Hadifoglyaink megverték a cseh-tótokat.

Zürich, jul. 3. Az osztrák-magyar hadifoglyok beavatkozása miatt a cseh-tótokat kiverték Irkuckból, mire ezek Krasnojarszk irányában visszavonultak. A cseh-tótok körében nagy az izgalom, helyzetük igen aggasztó és az entente segítsége késik.

Az entente kész Oroszországon segíteni.

London, július 3. Az alsóházban King képviselő kérdésére lord Robert Cecil kijelentette, hogy az esetben, ha az orosz kormány felszólítást intéz, hogy a szövetségesek segítsék meg szárazon és vizen az orosz területeknek Németországgal szemben való megvédésében, az entente részéről jóakaró megfontolásra számíthat. Ez idő szerint többet nem mondhat.

A politika hirei.

A Ház ülése.

Budapest, július 3. A képviselőház tegnap délutáni ülésén Pető Sándor után Gieswein Sándor a nők választójogáról beszélt. Indítványt nyújtott be ennek megvalósítása érdekében.

Rónay Jenő nem tartja kielégítőnek a választójogi javaslatot, mert tíz-tizenöt év múlva a hazaárulók mind bekerülhetnek a parlamentbe.

Károlyi Mihály gróf hosszasan fejtegeti a maga és pártja álláspontját a választójogi javaslattal szemben. Hivatkozik Wekerle Sándornak az alkotmánypártban legutóbb tett kijelentésére, miszerint ha a többség leszavazza Wekerle külön véleményét és a választójogi bizottság javaslatát fogadja el, levonja a konzekvenciákat és választatni fog. Habár a csatában most legyőztünk — mondja Károlyi — ennek dacára az egész országban folytatni fogjuk az agitációt az általános, titkos, községenkénti választói jog érdekében. A javaslatot nem fogadja el.

Az elnök javasolja, tekintettel arra, hogy a mai ülésre sok interpelláció van előjegyezve, délután már 5 órakor

térjen át a Ház az interpellációk előterjesztésére.

A napirendi vitában részt vettek: G ü n d i s c h Guidó, W e k e r l e, B a t t h y á n y, S z á s z Pál, P l a t t h y György.

Ezután a többség az elnök indítványát elfogadta, mire az ülés véget ért.

Szterényi törvényjavaslatai

Budapest, július 3. A képviselőház munkásügyi bizottságában S z t e r é n y i József bejelentette, hogy a vasárnapi munkaszünet rendezéséről, az ipari bíráskodásról, a munkáskamarák intézményéről, a magántisztviselők jogviszonyainak rendezéséről, a magánalkalmazottak kötelező biztosításáról összel törvényjavaslatot fog a Ház elé terjeszteni.

A miniszter közlését a bizottság örömmel vette tudomásul.

Interpelláció Zita királyné megrágalmazásáról.

Budapest, július 3. Huszár Károly képviselő a parlament ma esti ülésén a következő interpellációt intézi Wekerle Sándor miniszterelnökhöz:

— Mivel az ellenség titkos ügynökei és bujkáló cimborái az olasz határai eseményekkel kapcsolatosan a legképtelenebb gonosz rágalmakat terjesztik a királyi család tagjairól és főképpen a magyarok által oly hön szeretett Z i t a királyné felekölt személyéről, minő intézkedéseket tesz a kormány, hogy ennek a bünös és botrányos kutmérgezésnek gyökeresen véget vessünk? Mit szándékozik tenni a kormány, hogy az egész világ előtt ünnepélyesen dokumentáltassék, hogy nincs olyan magyar ember, akit csak egy percig is megtéveszthetné az ententenak az a tendenciózus aknamunkája, amely a dinasztia iránti változatlan hűséget és elsősorban a királyné öfelsége iránt való szeretetet és tiszteletet akarja a monarchia népében megingatni?

A mai tőzsde.

Budapest, jul. 3. Magyar Hitel 1289, Osztrák Hitel 879, Leszámitoló 819, Agrárbank 1037, Magyar Bank 930, Hazai 596, Forgalmi 645, Fabank 977, Közuti 815, Urikány 835, Salgó 1142, Schlick 480.

Hirdetmény

Értesítjük a t. gazdaközönséget, hogy elsőrangú motor- és kettős rendszerű gőzszántó-ekéinkkel az aratás befejezte utáni időben a azonnal felvesszük. Legmodernebb ekéinkkel elsőrangú tarlóhántást, talajforgatást és mélyszántást vagyunk képesek teljesíteni. A nagy érdeklődésre tekintettel, kérjük a t. gazdaközönséget, hogy előjegyzéseit mihamarább eszközölje, hogy a szántás rendjét ennek megfelelően teljesítsük.

Részletes felvilágosítást GÖZSA ZSIBMOND vezérigazgatónk nyújt (Hivatalos helyisége Nagybecskereki Takarékpénztár, Korona-szálloda), kivel egyszerűsmind a szántási szerződés azonnal megköthető.

Tisztelettel

Torontálmegyel Talajművelő r.-t.

A mélyszántás kettős termést jelent!

Hivatalos jelentések

A miniszterelnökség sajtóosztályától ma a következő hivatalos jelentést kaptuk a harctéri eseményekről:

Német hivatalos jelentés.

Berlin, július 2.

A nagy főhadiszállás jelenti:

NYUGATI HARCTÉR:

Rupprecht trónörökös harcivonala: Az arcvonal több helyén erős, meglepetésszerű tüzelek vezették be az ellenség vállalkozásait. Visszautasítottuk őket.

A német trónörökös harcivonala: Az Oisetől nyugatra és az Aisnetől délre élénk felderítő tevékenység. Az ellenségnek erős, részleges előretöréseit az Ourcutól délre és Chateau-Thierrytől nyugatra, saját harci területünkön megghusítottuk.

Údet hadnagy 37-ik és 38-ik, Croll hadnagy 28-ik és 29-ik légi győzelmét aratta.

Ludendorff.

HIREK

IDŐJÁRÁS.

A nagybecskereki meteorológiai állomás időjárási jelentése.)

Július 3.

Tegnap maximum: 22.4 C°. Csapadék: nyom.

Ma reggel: minimum: 9.9 C°.

Ma dében: Barométer lassan emelkedő 754.2 mm. Hőmérő: 19.5 C° Felhőzet: borult Szél: ENy.

Győzni akarunk!

Egy zerre két olyan megpróbáltatás, mint az egyik a Piave mentén, a másik itthon a munkássztrájk által, mely egy hétre elakasztotta az ország ipari életének lüktetését, másutt csüggedésre horgasztotta volna le a fejeket s a nyomott hangulatot legfeljebb csak hosszú idő, vagy hegyesztő sikerik válthatták volna ismét bizakodó derűre. Hiszen fájnak nekünk is és a kárukkal tisztában vagyunk mi is, de azért a kishitűség még se tudott urrá lenni fölöttünk. Ellenkezőleg — új erőre serkentett valamennyiünket. Ugyanannyi idő alatt egyetlen hadikölcsönre sem jegyeztünk olyan tömegesen, mint épen e legnehezebb napok alatt. És az időjárás okozta muló hadi balszerencse józanító hatással félreismerhetetlenül belejárt az elszánt munkásmozgalomba is: az emberek egyik napról a másikra meghiggadtak s az egymás ellen emelt kezek ismét a nagy hadicéljainkat szolgáló közös munkára fogtak össze.

Mi másért, ha nem azért, mert semmi megalkuvást nem tűrő elszántsággal győzni akarunk? Ügyünknek az igazsága mindnyájunkat lelkiünknek a fenekéig áthatott s vele az a tudat is, hogy e háborunak a kockáján egész nemzeti jövőnk fordul meg. Ezért a pillanat balsikere még sohasem tudott erőt venni rajtunk, csak még annál szívósabbá edzette kitartásunkat s ezért valamennyi megpróbáltatásnak még mindig győzelmesen fölébe kerekedtünk. Így történt most és így lesz továbbra is! Katonáink időre-óra az elemek ereje elől kitérhettek, de holnap már talpon és elől lesznek ismét, hogy diadalmasan befejezzék azt, amit idáig annyi dicsőséggel végeztek. Mi itthon az ellentétek szakadékait mind áthidaljuk, csak hogy összetartásunk annál biz-

tosabb támasztékul szolgálhasson hős fiaink önfeláldozásának. Elsősorban pedig a mostani hadikölcsön minden előző felülmúló eredményének előmozdításából kivesszük a részünket valamennyien, hadd lássák ellenségeink, hogy egytől-egyig a fronton, velük szemben állunk mind, akik magyaroknak tartjuk magunkat.

Igy végül is csak mi fogunk győzni, mert — győzni akarunk!

— **Kifünteteit csendőrtisztak.** Ferenc Szalvator főherceg, mint a Vörös Kereszt Egylet védnökhelyettese a háboru alatt a katonai egészségügy körül szerzett kiváló érdemeik elismeréséül a Vörös Kereszt hadiékítményes II. oszt. diszjektivnyét díjmentesen adományozta Polányi Boldizsár András csendőralezredesnek (Szeged) és Fodor György csendőrszázadosnak (Nagykikinda.)

— **A Vidéki Hírlapírók Országos Szövetsége** vasárnap délelőtt tartotta meg közgyűlését Budapesten, amelyen a vidéki hírlapírók nagy számban jelentek meg. Szávay Gyula elnök beszámolt az elmúlt év eseményeiről, így a Sajtószállás alapjának megalapításáról, mely 50.000 koronára, az Otthon-alapról, mely 200.000 koronára és a segélyalapról, mely 150.000 koronára rug. Hangsúlyozta, hogy a közgyűlés feladata a tagok szociális érdekeinek biztosítása. A közgyűlés ezután módosította az alapszabályokat olyképpen, hogy ezentul tag csak hivatalos újságíró lehet. Az alapokat a'apítványyszerűen kezelik, 100.000 korona kivételével, amely összeget a szervezkedésre akarják felhasználni.

— **Hósi halál.** A Piave front titáni küzdelmeiben nagybecskereki fiúk is részt vettek. Két fiatal hős tisztünk már megsebesülve haza is érkezett. Egy fiatal, 25 éves főhadnagy: Várady Sándor már nem érkezik többé haza. Életét áldozta föl a becsült mezején, elesett. Az édesanyja: özvegy Várady Béláné az 525-ös tábori postáról a katonai parancsnokságtól jun. 29-én hivatalos távirati értesítést kapott, hogy fia: „oblt. Alexander Várady am 15.6.1918. gefallen“ — június 15-én elesett, ma pedig megjött a tábori lelkész következő értesítése egy levelezőlapon: „1918. VI. 24. Nagyságos asszonyom! Szomorú kötelességet teljesítek, mikor kedves fia, Várady Sándor főhadnagy ur folyó hó 15-én bekövetkezett haláláról értesítem. Istenfélő lelke vigaszt fog találni annál, kinél mindnyájan egy örök viszontlátást reménylünk. A mai postával elküldtem 111 K 50 fillér készpénzt és azt a néhány kis tárgyat, mit kedves fiánál találtak. Mély tisztelettel: Dr. Krämer Tamás tábori lelkész.“ Várady Sándor a háboru kitörése óta mint a 29. gy-ezr. tisztje bejárta az összes frontokat, mindenütt vitézül harcolt, több kitüntetésben részesült. Hósi halála Nagybecskereken, ahol általánosan ismerték a kedves modoru, derék fiut, mindenütt őszinte, igaz részvétet vált ki az emberekből. Halálát özvegy édesanyján és testvéreinek kivül rokonsága és ifju menyasszonya: Giszter Janka gyászolja.

— **Ételmérgezés egy nagybecskereki családban.** Napok óta beszélnek a városban egy helybeli uri családban történt ételmérgezésről, amelynek, a híresztelés szerint, négy súlyos betege van. Munkatársunk utána járt a dolognak és a következő értesülést kapta: özv. Lichteneckert Leoná a múlt hét csütörtökjén tejből és tojásfehérjéből készült úgynevezett „madártej“ készítet. Csütörtökön nem nyult az ételhez, hanem azt a pincében helyezte el és csak másnap, pénteken dében fogyasztotta el. Két nagynénje és unokatestvére is evett belőle. Még aznap mind a négyen megbete-

gédtek. Magas láz jelentkezett különösen özv. Lichteneckert Leonánál, aki a legtöbbet fogyasztott a madártejből. Magyar Károly dr. tisztí főorvost hívták a betegekhez. A főorvos megállapította, hogy fehérje- (ptomain) mérgezés történt. A tejből és tojásfehérjéből készült eledel a hűtés folytán bomlásnak indult és a bacillusok megmérgezték a szervezetet. A mérgezési tünet hasonló a husmérgezéshez, magas lázzal jár, a jelen esetben 40.5 fok láz is jelentkezett, úgy, hogy a betegek komoly életveszedelemben forogtak. Ma már azonban — hála a gyors orvosi segítségnek — mind a négyen túl vannak a veszélyen és mint Magyar Károly dr. főorvos munkatársunknak kijelentette, özv. Lichteneckertné is fel fog gyógyulni.

— **Nem szabad új lapot alapítani.** Köztudomásu, hogy a kereskedelmi miniszter a nagy papírszűrésre való tekintettel elrendelte, hogy a háboru további folyamán új lapot alapítani és megindítani tilos. Sztéryni József kereskedelemügyi miniszter tegnap új rendelkezésben közölte a polgármesterrel, hogy a tilalom teljes egészében fennáll és azok, akiknek lap-alapítási céljaik vannak, előre figyelmeztetendők, hogy a rendeletről semmi körülmények között nem tér el a kormányhatóság s a Papírközpont az eddig megjelent lapokon kívül újságpapírt más hírlapvállalatnak nem utal ki. A rendelet megtilja a polgármesternek, hogy új lap megindítására vonatkozó bejelentést tudomásul vegyen.

— **Új hid a Drinán.** Belgrádból jelentik: A napokban nyitották meg ünnepélyesen azt a Drina hidat, mely a szerb Lonics és a boszniai Zvornik között fogja a forgalmat közvetíteni. A hid 122 méter hosszú és 18 méteres pilótagerendákon áll. A hid építése négy hónapig tartott.

— **A spanyol betegség Budapesten.** Spanyolországból kiindulva, világhódító körútra indult egy új betegség. Hetekkel ezelőtt izgalmas táviratok jelentették, hogy az új járvány Spanyolországnak majdnem minden harmadik emberét megtámadta. A legelőkelőbb körökben éppúgy elterjedt, mint az aiacsonyabb néprétegeknél. Rövidesen arról értesülünk, hogy a betegség igen enyhe lefolyásu, mindössze három napig tart és hasonlatos az influenzahoz. Tegnap arról kaptunk hírt, hogy Münchenben is fellépett az új betegség. Végre ma már hozzánk is elérkezett. Mint Budapestről jelentik, ottan eddig tizenöt ember betegedett meg, többnyire katonák és orosz foglyok. A betegség magas láz és légesőhurut kíséretében jelentkezik, de igen enyhe lefolyásu, úgy hogy aggodalomra nincsen semmi ok.

— **A 6-osokat nem helyezik el Pécsről.** Pécsről jelentik: Országszerte az a hír terjedt el, hogy a Pécsért állomásozó cs. és kir. 6. közös gyalogezred pótzászlóalját Tiroloba helyezik el. Illetékes helyről közlik velünk, hogy a pótzászlóalj Pécsért marad. Tomits Antal ezredes, a pótzászlóalj parancsnokát rendelkezési állományba helyezték és a parancsnokságot Jankovics Frigyes, 3. bosnyák gyalogezredbeli alezredes vette át.

— **A lovrini háboru földárak.** Lovrin községben a napokban egy negyed telek (8 hold) földet adtak el nyilvános árverésen 75.850 koronáért. Ugyancsak akkor kelt el egy negyedhold (400 négyzetöl) káposztáskert 6350 koronáért.

— **A besurranó tolvajnö.** Töröcsik Józsefné született Francia Veron istvánföldi születésű rosvott multu bókai asszony Módoson jártában ez év május hó 11-én besurranó Bancsov Tamásné házába és a záratlan szekrényből egy darab 70 kor. értékű pongyolát elvitt. Belonai

Telefon 330.

Szerdán, július hó 3-án 2 előadás: 6 és 9 órakor.

Városi Mozi a Városi Színházban.

Csütörtökön, július hó 4-én 2 előadás: 6 és 9 órakor.

Telefon 330.

Magyar filmgyártás!

KOGDUS GRÓF.

Magyar filmgyártás!

Szinmű 4 felvonásban. A főszerepben: Szentgyörgyi Márta, Kormos Ilonka, Simon Mariska, Pethő Attila, Erdélyi Géza, dr. Tordai Ottó, dr. Körmendy János, Zilahi Gyula és Szécsi Ferike. Rendezte: Balogh Béla.

Vilma és Bakos Erzsébet módosi leányok közös lakásába pedig a nyitott ablakon való bemászás után hatolt be és a következő holmikot vitte el: 2 drb alsó, 2 drb felsőszoknyát, 1 drb bőrpénziárcaát 6 K 60 fillérrel, 1 drb szövetszoknyát, 2 drb női mellényt, 1 drb bluzt és 1 pár női cipőt összesen 849 K 60 fillér értékben. A ruhaneműket potom áron Módoson még aznap eladta. A csendőrség elfogta Francia Veront és behozta a nagybecskereki kir. ügyészség fogházába. Innen a mult hetekben, mialatt a törvényszéki palota folyosóin tisztogatott, megszökött. Bókán újra elfogták és most állították a kir. törvényszék büntetőtanácsa elé, amely lopás büntetéseért *másfél évi börtönrre ítélte. Az ítélet jogerős.*

— **Take Joneszku Temesvárott.** Románia szerencsétlenségének egyik démona, a háboru urasító Take Joneszku, tegnapelőtt este Temesvárott járt. Amióta Románia megkötötte a békét, Take Joneszku odahaza nagyon forrónak érezte maga alatt a talajt és addig kunyorált a kormányknak, míg engedélyt kapott rá, hogy külföldre mehessen. Take Joneszku most van utban Franciaország felé és utjában tegnapelőtt este Temesváron haladt keresztül.

— **Agyonlőtt rőtórius katonaszökevény.** Aradról jelentik: Tegnep délelőtt halálos ítéletet hajtottak végre. A delikvens *Mundruleszku* János 33-ik gyalogezredbeli közlegény. Mundruleszku számtalanszor szökött meg ezredétől és legutóbb június 14-én kellett volna a haretérre mennie, de Budapesten megszökött a menetszázadától és hazajött falujába, de nemsokára a csendőrség kezébe került, amely őt kiszolgáltatta a katonai hatóságnak. Ügyében tegnape őt délelőtt tartották meg a statáriális bírósági tárgyalást, amelyen a vádat *Szalay Vilmos* dr. főhadnagy hadbíró képviselte. Terhelő körülménynek vették, hogy Mundruleszku János több ízben szökött meg ezredétől és legutóbb is dacára annak szökött meg, hogy megmagyarázták neki tettének következményeit. Maga Mundruleszku is monddotta, hogy nem akar a haretérre menni. Ezeket a súlyos körülményeket tekintelve véve a statáriális bíróság golyó általi halálra ítélte Mundruleszku, amely ítéletet tegnep hajtották végre az aradi vár sáncaiban.

— **Érdekházasság.** A Modern Mozi ma és holnap egy gyönyörű színezett filmjudozságot: „Az érdekházasság”-ot mutatja be 4 felvonásban, a főszerepben *Gabriele Robine*, Páris legszebb asszonyával. Az előadások fél 7 és 9 órákor kezdődnek.

Régi katonai büntetések.

A magyar hadászat történetében a hadi kiáltványok nagy szerepet játszanak. Ezek a kiáltványok megdöbentő szigorúsággal, sőt kegyetlenséggel sújtják a katonai vétéseket és bűnöket. Mődunkban van Rákóczi György kiáltványát közölni, melyet akkor adott ki, amikor 1658-ban nagy védelmi harcáéhoz készült.

Edictum militare.

Georgius Rákóczi Dei Gratia Princeps Transylvaniae partium Regni Hungariae Dominus et Siculorum Comes etc.

Mint szintén az lélek az embernek igazgató eszköze, így minden jó rend lelke ez világi dolgokban való igazgatásnak. Most is, ha az jó Istennek úgy tetszik. Tábortáborba is, nem akarjuk hadainkat rendetlenül jártatni; melyből is különb-külömb incovenientak ne következzenek, hanem a jók mind egy tükörben lássák, mit kell cselekedniük, az gonoszok pedig egyenetlenségeikért büntetést szenvedjenek, az ide alább megirt Articulusuk szerint akarjuk hadaink hogy igazgattassanak, melyre a tisztok esetek(?) vezetések alatt tarozzanak alattok valókat igazgatni. Mellyet, ha az tisztok vagy kedvezésből vagy másból kiadott Edictum szerint nem cselekednének, azon büntetéssel büntessenek az generálistól: Generálisunk is tisztí becsületi vesztese alatt minden kedvezés nélkül eljárni tarozzék, az ide alább megirt Edictumok szerint pedig nem bosszútörvénnyel, hanem azon órában megbizonyosodván az dolog szenvedgye a büntetést.

1. Valaki az meghirdetés után, ördög teremtette, ördög lelkű, vagy más ehhez ha

MODERN MOZI

Az Orientben (Aradáci-ut)
TELEFONSZÁM 312.

Szerda, július 3. Csütörtök, július 4.

Érdekházasság.

— Színes dráma 4 felvonásban. —

Az egész film természetes színekben.

Gabriele Robine Páris legszebb asszonya a főszerepben

Gyönyörű kíséző műsor.

Naponta 2 előadás: fél 7 és 9 órákor.

Helyárak:

Pályulés 1 80 K, I. hely 1 50 K, II. hely 1 K, III. hely 60 fillér.

sonló szitkoknak neveire szitkozódik, káromkodik, elsőben százat üssenek rajta, azután meghaljon meg érte, ha comperiál-tatik.

2. Valaki előttejárójának illendő becsületét meg nem adná, azon előttejáró erősen megvesse, ha még sem tanul, hanem újítja, az seregből gyalázatossan kiveretessék s más seregbe be se fogadtassék, az tisztektől, tisztok vezetése alatt: mind az által az tisztok is alattok valóknak becsületüket megadgyák.

3. Valaki tisztjéhez csak fegyvert fogh is, fél keze elvágattassék. Ha pedig hozzá ütne, vagy szurna, mindgyarást megöletessék csak két bizonyásra is.

4. Valamely tiszt alattvalóját maga dolgára kedve ellen kényszeritné, s nem akarja cselekedni, s azért a tiszte verné, rongálna, feljebb való tiszte előtt tegyen panaszt, s két ember bizonyosságára tarozzék megbüntetni kedvezés nélkül.

5. Valaki előljárója hirtől zászlója alól kimegyen, imitt-amott északáz, erősen megveretessék, pálcáztassék, annai inkább ha két-három nap imitt-amott tekerég.

6. Valaki utonjárókat verne, fosztana, rongálna, két bizonyásra feje vétessék. Ha penik házokat, templomokat, temetéseket verne fel, azon megirt két tanubizony ságra karóba veretessék.

7. Valaki szállásán akár maga gazdáját, akár másét gazdálkodásra erőltetve az országban, s azért szidna, verné; első vétkeért az seregből száz csapattassék rajta, másodikért meghaljon.

8. Valaki az seregből lármát csinálna, mindjárt megöletessék, az is, az ki strázsáról elvonná magát, vagy harcban rendet bontana, hatalmába legyen az tisztnek, hegyes törrel mindjárt által spékelve.

9. Valaki szükségnek idején cseléddé tenné magát, meghaljon érte.

10. Valaki más quartélyát, fűvelő helyet elfoglalná, elsőben száz csapattassék rajta, azután meghaljon érte.

11. Valaki Jézus kiáltás után koresmálkodnék, s részegeskednék, erősen megveretessék. Ha pedig bort árultatnék az hordófeneké kivágattassék, s az koresmáron tiznkét forint vétessék.

12. Valaki táborban lopásban találtatik, felakasztassék.

13. Valaki seregből fegyvert vonson ellenségein kívül valakihez, keze elvágattassék, az hol penig valakit megsebhét, meghaljon érte.

14. Valaki Jézus kiáltás után lőne, vagy hamis hirt költene, meghaljon érte.

15. Valaki a strázsán nem vigyázna hanem aluva, lefekve találna az strázmester szabad legyen azon helyen megöletni.

16. Valaki az maga quartélyával meg nem érné, hanem vagy másét foglalná el, vagy az tábornestert becsületitné, a sereg előtt kétszáz ütessék rajta.

17. Valaki erőszakot teszen, meghaljon érte.

18. Valaki asszonyt vagy leányt hordoz-

na magával, az ki nem felesége, meghaljon érte.

19. Valaki az seregek indulása előtt el-megyén s nem az seregből jár, s nem is egyszersmind indul, száll, az tábornester felakasztassa, kivévén, ha tiszta hírvél cselekedne.

20. Valamely katona engedetlenkedik és szót nem fogad, mi dolgunkban vagy illendő rendtartásban, az legalacsomb tisztnek is hatalma legyen az megbotozásra.

21. Valamely tiszt vagy ittas korában vagy vétkes szokásából vagy maga dolgiban való parancsolatnak nem engedéseért az alatta valóit szidná, verné, az felsőbb tiszt érdeme szerint büntesse meg érte, vagy generálisunk fossza meg az olyan vétkes cselekedeteért tisztitól is.

22. Ha ki juhok s egyéb barmok pástortól erővel bárányt vagy egyéb marhát venne el, meghaljon érte.

23. Valaki lovait az rendelt helyen kívül járatná, az tiszt megveresse érte erősen.

24. Valamely tiszt illetlen cselekedetben aratná, vagy elegyitené magát, az olyan legsúlyosabban büntetődjék, azért is, ha eltitkolná s alatta valóinak vétkes gonosz cselekedetek tehetsége szerint még nem zabolazza.

25. Valaki tisztit fenyegetné jövődöbeli kár vagy bosszútétellel, az dolognak mi-voltához képest kemény és sanyaru büntetéssel büntetődgyék.

26. Valaki nemes ember s pap házára és scholákra rá szállana erővel, meghaljon érte.

27. Valaki táborra élést vivő hozó szekereket, embereket megháborgatna, fosztana avagy az tábornól is kimenne elibe, meg-meghaljon érte. Secus sub poenis expressis non facturi.

Datum in Civitate nostra Albafulia die 16. Maji 1658.

(P. H.)

Rákóczi.

Eredetije a Magyar Nemzeti Muzéum oklevél-tárában.

TAJÉKOZTATÓ.

Térzene minden hét szerdáján este fél héttől fél nyolcig a Széchenyi-parkban, pénteken este fél héttől fél nyolcig a Ferenc József-téren, vasárnap délelőtt 11-től 12-ig pedig a Széchenyi parkban.

Az ingyenes olvasóhelyiség és könyvtár nyitva van minden nap délután 5 órától este 10-ig. Vasár- és ünnepnapokon délután 4 órától este 10 óráig. Könyvtárra vasárnap, szerda és péntek délután 3-5 óráig.

Városi ingyenes népkönyvtár. A volt esküdt-széki épületben. Nyitva naponként reggel 8-tól délután 2 óráig.

A „Magyarországi munkások rokkant- és nyugdíjegylete” nagybecskereki fiókja minden hó 1-je után eső vasárnapján fogad el befizetéseket az Ellmer-féle helyiségben délután 2-5 óráig. — A beiratások szintén ott eszközöl-tetnek.

Katonaotthon Temesvári-ut 1500. szám alatt nyitva minden nap délután 2-9 óráig.

Könyvelésben jártas

férfi vagy női

irodai munkaelet

ki a levelezést is intézné és gépirásban jártas, keres helybeli nagyobb vállalat.

Ajánlatokat „Onálló” jeligére a kiadó-hivatalba kérünk.

1023—1918. szám.

692

Hirdetmény.

Alulírott községelöljáróság közhírré teszi, hogy Párdány község határában 1 drb 10 évesnek látszó sárga ppa, 2 hlk. hátán balról 05 bélyeg, jobbról ismeretlen bélyeg és 1 drb 8 éves fekete kanca hátán jobbról 94, balról D N bélyeg egy pirosra festett vaslőcsü kocsit el fogva elfogattak.

Amennyiben a tulajdonos f. évi július hó 28-ának déli 12 óráig Párdány község elöljáróságánál nem jelentkezik, úgy a fent leírt 2 ló, kocsit és lőszerszám f. évi július hó 28-án d. u. 2 órakor nyilvános árverésen el fog adatni.

Községelöljáróság.

1981—1918. szám.

690

Pályázati hirdetmény.

Bogáros községben üresedésben lévő *írnok-vegréhaítói állásra* pályázatot hirdetnek. Felhívom pályázókat, hogy képesítésüket és eddigi alkalmaztatásukat igazoló okmányokkal felszerelt pályázati kérvényeiket folyó évi *augusztus 1-ig* hivatalomhoz címezve annyival inkább adják be, mert a kellően fel nem szerelt, vagy elkésztett érkezett kérvényeket figyelembe nem veszem.

Az állás javadalmazása:

1. Fizetése 850 kor.
- Lakbéré 150 kor.
- A képviselőtestület 1918 július 1-től kezdő hatállyal a fizetést 1600 koronában és a lakbért 240 koronában állapította meg.
2. Évi 720 kor. állami hadisegegy.
3. 1918. évi szeptember 1-től az összes járulat jövedelem.

Perjámos, 1918. évi június hó 25.

Dr. Sal, főszolgabíró.

1033—1918. szám.

691

Pályázati hirdetmény.

Torontálmegye csenei járáshoz tartozó *Billéd* községben megüresedett községi *segédjegyzői állásra* pályázatot hirdetnek, felhívom mindazokat, kik ezen állást elnyerni óhajtják, hogy az 1883. évi I. t. c. 6. §-a, illetve az 1900. évi XX. t. c. 3 §-ában megkivánt minősítésüket és eddigi alkalmaztatásukat igazoló okmányokkal felszerelt kérvényüket a csenei szolgabíróságnál 1918. évi július hó 30. napjáig nyujtsák be.

Javadalmazás:

- A községtől törzsfizetés 800 K és az 1913. évi LX. t. c. 1 §-a értelmében járó állami fizetés kiegészítés.
- 4 izben ismétlődő 100—100 korona ötödéves korpótlék.
- A megválasztott segédjegyző szorgalmához képest mellékjövedelemre is számíthat.
- A választás határnapját később fogom kitűzni.
- Csene, 1918. évi június hó 25-én.

Sztojanovics, főszolgabíró.**Elárusítóleányok****:: felvétetnek ::****Almásy Elek**
könyvkereskedésében.

689

A Torontálmegyei Talajművelő r.-t.

687

keres
motoreke vezetőket
és gőzeke gépészeket.

Nyomatott Pleitz Fer. Pálnál Nagybecskereken.

Helybeli beszerzési források.**Biztosítási ügynökségek:**

Adriai Biztosító Társulat Főügynökség a Gazdasági Részvénytársaságnál. A Közgazdasági Bank épületében.

Hirtenstein Márk (Bécsi bizt.) Erzsébet-tér Magy.—Francia bizt. társ. József fhg.-u. Rigó István (Első Magyar Általános) Szerb egyházépület.

Triesti Általános Biztosító Társaság főügynöksége Torontálmegyei Takaré- és Hitelbanknál Hunyadi-(fő-)utca.

Borbély és fodrász:

Ikity Dusan Hunyadi-utca.
Tell Mihály Pénzügyipalota.

Butorgyár:

Bence A. és Fia, Hunyadi-utca.

Cementgyár:

Özv. Guttman Jakabné és fiai Kültelek.

Cipőkereskedők:

Kertész A. Iskolaépület.
Wilhelm Ferenc Hunyadi-utca 2.

Cukrászda:

Kovács Endre Hunyadi-(fő-)utca.

Divatáruház:

Boskovits S. J. Hunyadi-utca.
Bukovác István Hunyadi-utca.

Dobozgyár és műkönyvkötészet:

Schneider János Aradáci-ut.

Drogeria:

Melkuhn Dezső Hunyadi-utca.

Ékszerészek:

Goldberg Mihály Hunyadi-utca.
Mesznik R. özvegye Hunyadi-utca.
Schwáb Albert Hunyadi-utca.

Férfiszabók:

Grünbaum Vilmos Hunyadi-utca.
Kocsis A. Erzsébet-hidon túl Ambrózy szappangyár épületében.

Fűszerkereskedő:

Blesz Ferenc Megyeház-u. 2. Tarnai-ház.
Tolveth Frigyes Pénzügyi-palota

Gépjavitó műhely:

Bürger és Grünwald Temesvári-ut.

Gépkereskedő és fegyverraktár:

Sander M. József, Hoffherr Schranz és Clayton-Shuttleworth r.-t. mezőgazdasági gépgyára képviselője.

Gőzfűrés:

Engel Sámuel Eötvös-utca.
Kereskedelmi részv.-társ. Eötvös-utca.

Gyógyszertárak:

Kollarich Gábor Melencei-utca.
Vági Sándor Szerbgyház-palota.

Kávéház:

Sólyom György Klub-kávéház.

5635—1918. rk. szám.

1122

Hirdetmény.

A 83300—917. sz. B. M. rendelet értelmében a házi (belső) cselédek részére új fényképes cselédkönyvet kell kiállítani.

A korábban kiállított könyveket pedig tulajdonosaik folyó év december 31-éig használhatják, de kötelesek ezen idő alatt a rendőrkapitányságnál a rendeletnek megfelelő új cselédkönyvet váltani.

A munkatorlás elkerülése végett új könyveket már folyó év július 1-től kezdődőleg kiállítok keddi és pénteki napokon, miért is felhívom az érdekelteket, hogy látogató-jegy nagyságu hajlékony (nem kartonra ragasztott) fénykép, 30 filléres okmánybélyeg, 1 kor. könyv ára és a régi könyv beszoállítására mellett új cselédkönyv kiállítására iránt a jelzett időben a rendőrkapitányi hivatal 1. sz. szobájában jelentkezzenek.

Nagybecskereken, 1918 május hó 17.

Dr. Deák, rendőrkapitány.**Kézműáru- és rövidáruüzlet:**

Benó Testvérek Hunyadi-utca.
Eisenstädter S. és Társai Hunyadi-utca.
Freund S. és Fiai Hunyadi-utca.
Stagelschmidt János Hunyadi-utca.

Könyv-, zenemű- és papirkereskedés:

Almásy Elek Hunyadi-utca.
Mangold Lipót Hunyadi-utca.

Könyvkötészet:

Schneider Lajos Megyeház-utca (Pest-szállodával szemben).

Lakatosműhely:

Engel Ádám Megyeház-utca.

Lisztkereskedés:

Özv. Klein Mórné Hunyadi-utca.

Nőikalap és kézimunkaüzlet:

Tolvay Józsefné Hunyadi-utca.

Nőikalap divatterem és előnyomda:

Szehr Mariska Gizellapart. Kurländer-udvar.

Nőikalap divatterem és kalapvasalás:

Andresz A. Fő-tér, Bauer-ház.

Ruhakereskedés:

Felsenstein Ferenc Hunyadi-utca.

Sirkóraktár és szobrászterem:

Tunner Alajos Szerptemplom-utca.

Szállító-cég:

Perl Mór Szerbgyház-palota.

Szállodák:

Beneth nagyszálloda Ferenc József-tér.
Korona-szálloda Erzsébet-tér.
„Pest városához” e. szálloda Megyeház-u.

Szeszgyár:

Lukács és Társa Kültelek.
Schwirtlich Alajos Aradáci-utca.

Téglagyár:

Klein Bernát.

Temetkezési intézet:

Bence A. és Fia.

Tűzifa- és épületfakereskedés:

Annan örökösök Korona-utca.
Kurländer Imre Aradáci-ut 1.
Kurländer Imre Korona-utca.

Uridivatáruház:

Liptay Dezső Hunyadi-utca.

Vaskereskedés:

Boleszny Antal Hunyadi-utca.
Berényi Bódog Hunyadi-utca.
Daun Gyula Hunyadi-utca.

Vendéglő, étterem:

Kovács János vasuti vendéglő.
Magyar Király söresarnok.
Marcoin Jenő Kaszinó-vendéglő.
Tóth Lajos a nagyhíd mellett.

Virágkereskedés és kertészet.

Oláh Gábor Bajza-utca.

Hirdetések

jutányos áron felvétetnek

a

„Torontál”

kiadóhivatalában, Zápolya-utca 1.

Kiadó: Pleitz Fer. Pál.